

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรค และภัยสุขภาพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร

พชนี ศรีคลัง¹, วิราสิริ วสิริสวัสดิ์²

(วันที่รับบทความ: 28 กุมภาพันธ์ 2565; วันที่แก้ไข: 6 กันยายน 2565; วันที่ตอบรับ: 19 ตุลาคม 2565)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ (SRRT) ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างคือสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ จำนวน 166 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ระหว่างวันที่ 10 ตุลาคม 2564 ถึง 20 พฤศจิกายน 2564 วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ไคสแควร์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล กลุ่มตัวอย่าง มีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 39.7 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 35.0 และระดับน้อย ร้อยละ 25.3 ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) ได้แก่ ทักษะคิด แรงจูงใจ สถานภาพสมรส ตำแหน่งวิชาชีพ ระยะเวลาการปฏิบัติงานในทีม การฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรระบาดวิทยาและรายได้ต่อเดือน

ผลการศึกษาครั้งนี้เสนอแนะให้ผู้บริหารเพิ่มเติมนโยบายเพิ่มศักยภาพสมาชิกทีมในการปฏิบัติงานด้านการจัดตั้งทีม และด้านความพร้อมในการปฏิบัติงาน โดยส่งเสริมการมีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานและการสร้างเสริมแรงจูงใจให้สมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ในด้านการทำวิจัยครั้งต่อไปเสนอแนะให้มีการศึกษาแบบผสมผสานร่วมกันระหว่างการทำวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการศึกษาการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร เพื่อเป็นการเสริมให้สมบูรณ์หรือเติมให้เต็มมากขึ้น

คำสำคัญ : การปฏิบัติงานระบาดวิทยา, ทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ, ทักษะคิดต่อการปฏิบัติงาน, แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

¹ นิสิต, หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต (ส.ม.) สาขาวิชาการบริหารงานสาธารณสุข, มหาวิทยาลัย

เวสเทิร์น , Email: patchaneesree@gmail.com

Corresponding author: วิราสิริ วสิริสวัสดิ์, E-mail: wirasiri_wasee@hotmail.com

Factors Related to Epidemiological Performance of Surveillance and Rapid Response Team (SRRT) at Sub-District Health Promoting Hospital in Sakonakorn Province

Patchanee Sreekang¹, Wirasiri Waseeweerasi²

(Received: 28th February 2022 ; Revised: 6th September 2022; Accepted: 19th October 2022)

Abstract

The purpose of this cross-sectional descriptive research was aimed at studying factors that related to epidemiological performance of surveillance and rapid response team (SRRT) who working at Health Promoting Hospital in Sakonakorn Province. The sample comprised 166 people of surveillance and rapid response team (SRRT). Data were collected by using questionnaires during 10th October -20th November 2021. Data were then analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, Chi-square analysis, and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient statistics. The results of the study showed that the epidemiological performance of SRRT at Sub-District Health Promoting Hospital was indicated at high, moderate, and low levels accounted for 39.7%, 35.0%, and 25.3% respectively. The statistically significant (p -value < 0.05) related factors to the epidemiological performance of SRRT at Sub-District Health Promoting Hospital included attitude, motivation, marital status, professional position, duration of work in the team, training on epidemiology courses, and monthly income.

In addition, results of this study should be proposed to the administrators for adding a policy to increase the potential of the SRRT in working team formation and the readiness to work by promoting a good attitude towards work and creating incentives for personnel. In the next research, it is recommended that a collaborative study be conducted between quantitative and qualitative research to study the performance of disease and health surveillance team members. at Sub-District Health Promoting Hospital in Sakon Nakhon Province to complement or fill more

Keywords : Epidemiological performance, Surveillance and rapid response team (SRRT), Attitude towards work performance, Performance motivation

¹ Student, Master degree in public health , Major field in public health administration, Western University, Email: patchaneesree@gmail.com
Corresponding author: , Wirasiri Waseeweerasi, E-mail: wirasiri_wasee@hotmail.com

บทนำ

กระทรวงสาธารณสุขได้ให้ความสำคัญกับการป้องกันควบคุมโรคเนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของระบบบริการสาธารณสุขที่รัฐพึงจัดให้กับประชาชน ในการจัดบริการนั้นเดิมเป็นภารกิจที่กระทรวงสาธารณสุขดำเนินการผ่านทางกรมควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ต่อมา พรบ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้การป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อเป็นหน้าที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำ และภายหลังการปฏิรูป ระบบราชการ พ.ศ. 2545 ปรับบทบาทมาทำหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์ควบคุมกำกับ และสนับสนุนทางวิชาการ มีงานด้านป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ 2 ลักษณะ คือ 1). งานควบคุมโรค บางหน่วยงานอาจจำแนกย่อยเป็นรายโรค/ภัยสุขภาพ หรือกลุ่มโรค เป็นการดำเนินมาตรการและกลวิธีต่าง ๆ เพื่อป้องกันควบคุมการเกิดโรคและภัยสุขภาพให้อยู่ในระดับปกติ และดำเนินการควบคุมการระบาด เมื่อมีการเกิดโรคและภัยสุขภาพที่เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข 2).งานระบาดวิทยา ทำหน้าที่เฝ้าระวังและตรวจจับการเกิดโรค/ภัยที่ฉุกเฉินผิดปกติ สอบสวนหาสาเหตุ และร่วมควบคุมการระบาดขึ้นต้น¹

ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (Surveillance and rapid response team, ชื่อย่อ ทีม SRRT) มีการจัดตั้งขึ้น ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2548 มีการพัฒนาให้มีทีม SRRT ระดับอำเภอ จังหวัด เขต ส่วนกลาง รวม 1,030 ทีม และในปี พ.ศ. 2554-2555

กรมควบคุมโรคมีนโยบายจัดตั้งและพัฒนาทีม SRRT เครือข่ายระดับตำบลครบทุกพื้นที่ โดยมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นศูนย์กลางในการรับแจ้งข่าว¹ ต่อมาปี 2563 ได้เปลี่ยนชื่อทีมภาษาไทยมาเป็น ทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ (SRRT) โดยมียุทธศาสตร์การทำงาน 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ป้องกันโรคระบาดที่ป้องกันได้ (Prevent) ตรวจจับสัญญาณภัยคุกคามการระบาด (Detect) และตอบโต้ภัยคุกคามอย่างรวดเร็ว (Response) ปฏิบัติงานโดยยึดมาตรฐานการดำเนินงานของทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ (SRRT) ฉบับปี 2563 ที่จัดทำโดยกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย ความเป็นทีม ความพร้อมความสามารถในการปฏิบัติงาน และผลงานวิชาการ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของทีม จากงานวิจัยที่ผ่านมา การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วของบุคลากรสาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พบว่า อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์และการฝึกอบรมปัจจัยสนับสนุนองค์การ แรงจูงใจ ศักยภาพทางด้านระบาดวิทยาและความพร้อมในการปฏิบัติงานของทีมมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วของบุคลากรสาธารณสุข โดยปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่ คือ บุคลากรขาดความรู้ และทักษะ จำนวนบุคลากรมีน้อย การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณไม่เพียงพอ² ในด้านทัศนคติในการเฝ้าระวังและควบคุมโรค พบว่าทัศนคติและความพร้อมในการปฏิบัติงาน มีผลต่อศักยภาพในการเฝ้าระวังและควบคุมโรคของทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับตำบล³ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร ได้ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขในการดำเนินงานด้าน

ควบคุมโรคและระบาดวิทยา มีการจัดตั้งศูนย์ระบาดวิทยาทุกอำเภอ จำนวน 18 แห่ง เพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสานงานเครือข่ายในระดับจังหวัด เครือข่ายระดับอำเภอและตำบล ในส่วนของการดำเนินงานระดับอำเภอมีทีม SRRT โดยสมาชิกทีมจึงเป็นผู้ที่รับผิดชอบงานด้านเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ในสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลชุมชนและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดสกลนคร ทั้งหมด จำนวน 167 แห่ง ร่วมเป็นสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนโรคและภัยสุขภาพ โดยมีเป้าหมายว่า ภายในปี 2565 ทีม SRRT ต้องผ่านการประเมินมาตรฐานทีม SRRT ในระดับดี ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 แต่จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า ผลการประเมินมาตรฐานทีม SRRT ระดับอำเภอมีผลการประเมินระดับดี จำนวน 8 อำเภอ คิดเป็นร้อยละ 44.44 และระดับพื้นฐาน จำนวน 10 อำเภอ คิดเป็นร้อยละ 55.56 ส่วนใหญ่พบว่าที่ไม่ผ่าน คือ การส่งรายงานโรคที่เฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ (รง. 506) ล่าช้าและไม่ครอบคลุมทุกแห่ง ซึ่งพบว่าการส่ง รง.506 เพียง 104 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 62.28 และไม่มี การเขียนรายงานผลงานการสอบสวนโรค⁴ รวมไปถึงในพื้นที่ที่ยังไม่เคยมีการวิจัยเพื่อที่จะศึกษาว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมในจังหวัดสกลนคร ซึ่งเป็นไปได้ว่าทีม SRRT ที่ปฏิบัติงานมานาน อาจจะขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน รวมไปถึงอยู่ในช่วงที่มีการระบาดของโรคทำให้มีภาระงานเพิ่มขึ้นอาจจะส่งผลต่อทัศนคติที่ไม่ดีต่อการปฏิบัติงานของทีมที่เปลี่ยนไปด้วย

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยมีความสนใจ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรค

และภัยสุขภาพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ความเป็นผู้ที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานทีม SRRT ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลต่อการป้องกันและควบคุมโรคที่เฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อเรื้อรังรวมไปถึงคาดว่าจากผลการวิจัยเป็นข้อมูลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกทีม SRRT ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในเขตจังหวัดสกลนครและการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพประชาชนในพื้นที่จังหวัดสกลนคร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ (SRRT) ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ด้านระบาดวิทยา และการฝึกอบรมด้านระบาดวิทยา มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ (SRRT) ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
2. ทัศนคติต่อการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ (SRRT) ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
3. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของสมาชิก

ทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ (SRRT) ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ (SRRT) ฉบับปี 2563 จัดทำโดย สำนักกระบวนวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข³ แนวคิดและทฤษฎีด้านทัศนคติ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีทัศนคติต่อการทำงาน ของ Hackman & Oldham (1980)⁵ และแนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี 2 ปัจจัย (Herzberg's two - factor theory) ของเฮอริชเบิร์ก (Herzberg.1959)⁶

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรด้านสุขภาพของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ (SRRT) จังหวัดสกลนคร รวมจำนวนทั้งหมด 168 คน⁴ โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างไว้ที่จำนวน 122 คน เพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อป้องกันความผิดพลาดจากการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์สถิติ ผู้วิจัยจึงทำการเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมดที่เข้าข่ายตามคุณสมบัติเกณฑ์คัดเลือก รวม 166 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยเรื่องนี้มีระยะเวลาการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ระหว่างเดือน ตุลาคม 2564 ถึง เดือนพฤศจิกายน 2564

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross - sectional descriptive research)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรทางด้านสุขภาพ ที่ได้รับมอบหมาย หรือแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกทีม SRRT และปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ของจังหวัดสกลนคร ทั้งหมด 168 คน

กลุ่มตัวอย่าง บุคลากรทางด้านสุขภาพ ที่ได้รับมอบหมาย หรือแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกทีม SRRT และปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ของจังหวัดสกลนคร กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรกำหนดขนาดตัวอย่างของเดเนียล, 2010⁷ โดยใช้ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 คำนวณได้ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{Z^2 \alpha/2 NP(1-P)}{Z^2 \alpha/2 P(1-P) + (N-1)d^2}$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่างที่ต้องการ

N = ขนาดประชากร

$Z \alpha/2$ = ค่าสถิติมาตรฐานจากตาราง Z ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่าเท่ากับ 1.96

P = ค่าสัดส่วนประชากรของการเป็นปัญหาที่พบ จากการศึกษาที่ผ่านมา หรือสำรวจเบื้องต้น

d = ความคลาดเคลื่อน = 0.05

แทนค่าในสูตร

$N = 168$ คน

$Z \alpha/2 = 1.96$

$P = 0.79$

[อ้างอิงจากศึกษาของวีระพงษ์ เรียบพร และพรณา ศุภระเวทย์ศิริ⁸ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลการประเมินมาตรฐานทีม เฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ระดับอำเภอ ในเขตจังหวัด

นครราชสีมา พบว่า สมาชิกทีมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 79.03]

ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 122 คน เพื่อป้องกันความผิดพลาดจากการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์สถิติ ผู้วิจัยจึงทำการเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมดที่เข้าข่ายตามคุณสมบัติเกณฑ์คัดเลือกโดยไม่มีการสุ่มตัวอย่างรวม 166 คน คิดเป็นร้อยละ 98.81

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ผู้วิจัยสร้างขึ้นจาก การศึกษาแนวคิดทฤษฎีและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งนี้แบบสอบถาม “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดสกลนคร” ประกอบด้วย 4 ส่วน จำนวน 59 ข้อ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งวิชาชีพ อายุงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมก่อนมาปฏิบัติงานในทีม และรายได้ต่อเดือน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิด และคำถามปลายเปิดแบบเติมคำในช่องว่าง มีทั้งหมด 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน โดยมีคำถามเชิงบวกจำนวน 12 ข้อ และคำถามเชิงลบ จำนวน 3 ข้อ รวมทั้งหมด 15 ข้อ เป็นคำถามเลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) ของลิเคิร์ต (Likert, 1932)⁹ ใช้เกณฑ์การแปลผลโดยประยูกซ์ (Bloom, 1975)¹⁰ มี 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

2 ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน โดยมีคำถามเชิงบวกทั้งหมด 15 ข้อ เป็นคำถามเลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) ของลิเคิร์ต (Likert, 1932)⁹ ใช้เกณฑ์การแปลผลโดยประยูกซ์ (Bloom, 1975)¹⁰ มี 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย

ส่วนที่ 4 การปฏิบัติงานของสมาชิกทีม SRRT ประยุกต์ใช้มาตรฐานการปฏิบัติงานของทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ (SRRT) ของสำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ปี 2563¹ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 1) ด้านความเป็นทีม 2) ด้านความพร้อม 3) ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน และ 4) ด้านผลงาน จำนวนข้อคำถามทั้งหมด 20 ข้อคำถาม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ ปฏิบัติได้ครบ 2 คะแนน ปฏิบัติได้บางส่วน 1 คะแนน และไม่ได้ปฏิบัติ 0 คะแนน ใช้เกณฑ์การแปลผลโดยประยูกซ์ (Bloom, 1975)¹⁰ มี 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย

การตรวจสอบเครื่องมือ

โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามมีค่า IOC มากกว่า 0.5 ทุกข้อ โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 และผลการทดลองมาใช้คำนวณเพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.91

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่อสรุปข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในการบรรยายลักษณะของข้อมูลโดยการหา

ค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบของตาราง

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ใช้สถิติการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นคือ คุณลักษณะด้านประชากร และแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ระบาดวิทยาและตัวแปรตามคือ การปฏิบัติงานของสมาชิกทีม SRRT ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดสกลนคร โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) และไคสแควร์ (Chi-square test) กำหนดให้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2564 ตามรหัสโครงการเลขที่ HE-WTU542973 เอกสารรับรองเลขที่ WTU 2564-0059

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=166)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	95	57.2
ชาย	71	42.8
อายุ (ปี)		
21-29	57	34.3
30-39	73	44.0
40-49	31	18.7
50-59	5	3.0
$\bar{x}$ =34 ปี, S.D.=7.2 , Min=21 ปี, Max=57 ปี		
ระดับการศึกษา		
ประกาศนียบัตร	19	11.4
ปริญญาตรี	133	80.1
ปริญญาโท	14	8.5

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.2 อายุเฉลี่ยเท่ากับ 34 ปี (S.D.=7.2) ระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 80.1 สถานภาพคู่มากที่สุด ร้อยละ 50.0 ตำแหน่งอาชีพมากที่สุดคือ นักวิชาการสาธารณสุข ร้อยละ 71.1 กลุ่มตัวอย่างมีอายุการทำงานเฉลี่ยเท่ากับ 10.4 ปี (S.D.=7.2) อายุงานน้อยที่สุดเท่ากับ 1 ปี และมากที่สุดเท่ากับ 36 ปี ระยะเวลาการปฏิบัติงานในทีม SRRT เฉลี่ยเท่ากับ 8.8 ปี (S.D.=6.4) ระยะเวลาการเป็นสมาชิกน้อยที่สุด 1 ปี และมากที่สุด 30 ปี การฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรระบาดวิทยาก่อนมาปฏิบัติงานในทีม SRRT ส่วนใหญ่เคยฝึกอบรม ร้อยละ 57.8 รายได้เฉลี่ยเท่ากับ 23,941 บาทต่อเดือน (S.D.=9,963.14) รายได้มากที่สุดเท่ากับ 58,640 บาทต่อเดือนและรายได้น้อยที่สุดเท่ากับ 11,400 บาทต่อเดือน (ดังตารางที่ 1)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพสมรส		
โสด	75	45.2
คู่	83	50.0
หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	8	4.8
ตำแหน่งวิชาชีพ		
นักวิชาการสาธารณสุข	118	71.1
เจ้าพนักงานสาธารณสุข	19	11.4
เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข	15	9.1
พยาบาลวิชาชีพ	14	8.4
อายุการทำงาน (ปี)		
1-5	49	29.5
6-10	48	28.9
11-20	54	32.5
20-29	12	7.2
30 ปีขึ้นไป	3	1.9
$\bar{x}$ =10.4 ปี, S.D.=7.2, Min=1 ปี, Max=36 ปี		
ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในทีม SRRT (ปี)		
1-5	58	34.9
6-10	51	30.7
11-15	48	28.9
15-30	9	5.5
$\bar{x}$ =8.8 ปี, S.D.= 6.4 , Min=1 ปี , Max=30 ปี		
การฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรระบาดวิทยาก่อนมาปฏิบัติงานในทีม SRRT		
เคยอบรม	96	57.8
ไม่เคยอบรม	70	42.2
รายได้ต่อเดือน (บาท/เดือน)		
น้อยกว่า 15,000	19	11.4
15,000-30,000	117	70.5
30,001-50,000	24	15.7
50,001 ขึ้นไป	4	2.4
$\bar{x}$ = 23,941 บาท, S.D.=9,963.14 Min=11,400 บาท Max=58,640 บาท		

2. ทักษะคิดต่อการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ระดับ

ทักษะคิดของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 15.1 ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 76.5 และระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.4 (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ระดับทักษะคิดต่อการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ (n=166)

ระดับทักษะคิดต่อการปฏิบัติงาน		จำนวน	ร้อยละ
ระดับมาก	(60 - 75 คะแนน)	25	15.1
ระดับปานกลาง	(45 - 59 คะแนน)	127	76.5
ระดับน้อย	(15 - 44 คะแนน)	14	8.4
รวม		166	100.0

3. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ระดับ

แรงจูงใจของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 47.6 ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 50.0 และระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 2.4 (ดังตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ (n=166)

ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน		จำนวน	ร้อยละ
ระดับมาก	(60 - 75 คะแนน)	79	47.6
ระดับปานกลาง	(45 - 59 คะแนน)	83	50.0
ระดับน้อย	(15 - 44 คะแนน)	4	2.4
รวม		166	100.0

4. การปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 39.7 ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 35.0 และระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 25.3 เมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวน

ควบคุมโรคและภัยสุขภาพ รายงานด้านผลการศึกษพบว่า การปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน ร้อยละ 51.8 ด้านผลงาน ร้อยละ 46.4 และด้านความพร้อม ร้อยละ 40.0 และน้อยที่สุดในด้านการจัดตั้งทีม ร้อยละ 36.1 (ดังตารางที่ 4,5)

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ระดับการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ (n=166)

ระดับการปฏิบัติงาน		จำนวน	ร้อยละ
ระดับมาก	(32 - 40 คะแนน)	66	39.7
ระดับปานกลาง	(24 - 31 คะแนน)	58	35.0
ระดับน้อย	(0 - 23 คะแนน)	42	25.3
รวม		166	100.0

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ เป็นรายด้าน (n = 166)

ด้านการปฏิบัติงาน	ระดับการปฏิบัติงาน		
	มาก n (%)	ปานกลาง n (%)	น้อย n (%)
1) ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน	86 (51.8)	43 (25.9)	37 (22.3)
2) ด้านผลงาน	77 (46.4)	52 (31.3)	37 (22.3)
3) ด้านความพร้อม	67 (40.0)	38 (22.9)	61 (36.7)
4) ด้านการจัดตั้งทีม	60 (36.1)	49 (29.5)	57 (34.3)

5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ตำแหน่งวิชาชีพ อายุการทำงาน ระยะเวลาการปฏิบัติงานในทีม SRRT การฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรระดับวิทยา และรายได้ต่อเดือน กับการปฏิบัติงานของสมาชิกทีม SRRT ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร วิเคราะห์ด้วยไคสแควร์ พบว่า สถานภาพสมรส ตำแหน่งวิชาชีพ การฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรระดับวิทยา มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของสมาชิกทีม SRRT และวิเคราะห์ความสัมพันธ์

โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันพบว่า ระยะเวลาการปฏิบัติงานในทีม SRRT ($r = 0.191$, $p\text{-value} = 0.014$) และรายได้ต่อเดือน ($r = 0.188$, $p\text{-value} = 0.015$) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) ส่วน เพศ ระดับการศึกษา อายุและอายุการทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของสมาชิกทีม SRRT ($p\text{-value} > 0.05$) (ดังตารางที่ 6,7)

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล กับระดับการปฏิบัติงานของสมาชิกทีม
เผ่ากระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ โดยวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์

ตัวแปร	ระดับการปฏิบัติงาน			p-value
	มาก n (%)	ปานกลาง n (%)	น้อย n (%)	
ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล				
เพศ				0.554
- ชาย	25(15.1)	25(15.1)	21(12.7)	
- หญิง	38(22.8)	26(15.7)	31(18.6)	
ระดับการศึกษา				0.086
- ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า	59(35.5)	48(28.9)	45(27.1)	
- สูงกว่าปริญญาตรี	4(2.4)	3(1.8)	7(4.2)	
สถานภาพสมรส				0.003*
- โสด/หย่าร้าง/หม้าย/แยก	36(21.7)	31(18.7)	16(9.6)	
- คู่	27(16.3)	20(12.0)	36(21.7)	
ตำแหน่งวิชาชีพ				0.025*
- นักวิชาการสาธารณสุข	43(25.9)	42(25.3)	30(18.1)	
- วิชาชีพอื่น	20(12.0)	9(5.4)	22(13.3)	
การฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรระบาดวิทยา				0.004*
- เคยอบรม	45(27.1)	30(18.1)	21(12.7)	
- ไม่เคยอบรม	18(10.8)	21(12.7)	31(18.7)	

* หมายถึง ค่า p-value < 0.05

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล (อายุ อายุการทำงาน ระยะเวลาการปฏิบัติงานในทีม SRRT และรายได้ต่อเดือน) กับการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเผ่ากระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ โดยวิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (n=166)

ตัวแปร	การปฏิบัติงาน	
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value
ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล		
- อายุ	-.047	0.550
- อายุการทำงาน	.142	0.067
- ระยะเวลาการปฏิบัติงานในทีม SRRT	.191	0.014*
- รายได้ต่อเดือน	.188	0.015*

* หมายถึง ค่า p-value < 0.05

6. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการปฏิบัติงานกับการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร พบว่า ทัศนคติต่อการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของสมาชิกทีม SRRT ($r=0.276$, $p\text{-value}<0.001$) ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) (ดังตารางที่ 8)

7. ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานกับการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร แรงจูงใจในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร ($r=0.445$, $p\text{-value}<0.001$) ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value}<0.05$) (ดังตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการปฏิบัติงานกับการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร วิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ($n=166$)

ตัวแปร	การปฏิบัติงาน	
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value
ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน	0.276	<0.001*
แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	0.445	<0.001*

* หมายถึง ค่า $p\text{-value} < 0.05$

การอภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของสมาชิกทีม SRRT ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 39.7 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลางและระดับน้อย ร้อยละ 35.0 และ 25.3 ตามลำดับ สามารถอธิบายได้ว่า ทีม SRRT ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร มีการปฏิบัติงานในระดับมากและปานกลางใกล้เคียงกัน โดยบริบทและขอบเขตของการปฏิบัติงานนั้นเป็นไปตามมาตรฐาน SRRT ฉบับปี 2563 จัดทำโดยกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งประกอบด้วย

4 ด้าน ได้แก่ การจัดตั้งทีม ความพร้อมความสามารถในการปฏิบัติงานและด้านผลงาน ซึ่งจะเห็นว่าครอบคลุมงานหลายด้านมากพอสมควร ในปัจจุบันสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร มีแนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทีม SRRT ในหน่วยงานสาธารณสุข ได้แก่ การบริหารจัดการตามโครงสร้างแผนพัฒนาบุคลากร และรูปแบบบริการ รวมไปถึงสนับสนุนงบประมาณพิเศษในระดับอำเภอ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถด้านการเฝ้าระวังและตอบสนองทางสาธารณสุขของประเทศ ตามข้อกำหนดของกฎอนามัยระหว่างประเทศ (IHR 2005)¹ แต่ในการดำเนินการดังกล่าวนั้นเป็นการพัฒนาจากบนสู่ล่างและในส่วนของ

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลซึ่งเป็นสมาชิก ทีมส่วนใหญ่ นั้นจะได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานสาธารณสุขอำเภอซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการบริหารจัดการและประสานงาน ระหว่างหน่วยบริการระหว่างอำเภอและ ระหว่างอำเภอกับจังหวัดมีการติดตามการ ปฏิบัติงานและสั่งการ ในส่วนของงบประมาณ นั้นจะได้รับการสนับสนุนจากโรงพยาบาล ชุมชนซึ่งเป็นแม่ข่ายในรูปแบบ คณะกรรมการ ประสานงานสาธารณสุขอำเภอ (คปสอ.) ซึ่งบางครั้งเกิดความล่าช้า และความคลาด เคลื่อนในแนวทางปฏิบัติเนื่องจากผ่านหลาย หน่วยงาน ซึ่งเมื่อพิจารณาผลการวิจัยการ ปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน อยู่ใน ระดับมาก ร้อยละ 51.8 รองลงมาด้านผลงาน ด้านความพร้อม และด้านการจัดตั้งทีม คิดเป็น ร้อยละ 46.4, 36.7 และ 34.9 ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ บุญประจักษ์ จันทรวิน และ ช่อทิพย์ บัรมณรัตน์¹¹ ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตาม มาตรฐานการเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาของ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบลจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานเฝ้า ระวังสอบสวนและควบคุมโรคโดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการศึกษา ของ ปิติสุข พันสอน¹² ศึกษาเรื่อง การตอบโต้ ภาวะฉุกเฉิน ทางสาธารณสุขของทีมเฝ้าระวัง สอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับอำเภอในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาโรคไข้หวัด ใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอเอช 1 เอ็น 1 ผล การศึกษาพบว่า มาตรฐานทีม SRRT ระดับ อำเภอในภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างผ่าน

เกณฑ์ มาตรฐานทีม SRRT ในระดับปานกลาง และระดับมาก ร้อยละ 51.02 และ 28.06 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 20.92 ผ่านระดับน้อย

ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ ต่อการ ปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ในโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับการ ปฏิบัติงานของสมาชิกทีม SRRT ($r=0.276$, $p\text{-value}<0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value}<0.05$) สามารถอธิบายได้ว่า สมาชิก ทีม SRRT มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานสอบสวน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพโดยรวมระดับปาน กลาง ในขณะที่การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และปานกลางที่ไม่สูงมากนัก โดยที่ ความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย เนื่องมาจาก สมาชิกทีมมีภาระงานที่เพิ่มมากขึ้นจาก สถานการณ์โรคระบาดในปัจจุบัน อีกทั้งยัง รับผิดชอบงานด้านอื่น ๆ ด้วย มีส่วนที่ทำให้ เกิดความเครียดในการทำงาน ทัศนคติที่ดีต่อ งานจึงลดลงและการที่สมาชิกทีมยังไม่ได้รับการ อบรมด้านระบาดวิทยาก่อนมาปฏิบัติงาน ยังต้องเพิ่มทักษะ ความรู้ที่เพียงพอและ เหมาะสมให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความรู้สึกด้าน บวกต่องานที่ทำได้ สอดคล้องกับผลการศึกษา ของ กนกวรรณ เขียวศิริถาวร และคณะ¹³ ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ทีมเฝ้า ระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว ในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยทัศนคติ และการรับรู้นโยบาย มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน อย่างมี นัยสำคัญ ทางสถิติที่ 0.01 ($r=0.736$)

ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานของสมาชิกทีม SRRT ($r=0.445$, $p\text{-value}<0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อบุคลากรมีพลังหรือแรงผลักดันทั้งภายนอกและภายในตัวบุคคลต้องานที่ปฏิบัติแล้ว จะกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติงานที่อาจเกิดขึ้นจากความต้องการที่ได้รับการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นที่องค์กรจัดให้ ซึ่งผลการวิจัยพบว่าแรงจูงใจในของสมาชิกทีมกระจายอยู่ในระดับปานกลางและระดับมากไล่เลี่ยกันโดยที่ซึ่งสัมพันธ์กับระดับการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับสูงและปานกลางถึงแม้ว่าด้านค่าตอบแทนและค่าจ้างอื่นๆจะไม่มากหรือเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบเท่าไรนัก สอดคล้องกับการศึกษาของ นันทิยา เมฆวรรณ และ สมเดช พินิจสุนทร¹⁴ ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานระดับวิทยาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยจูงใจมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน โดยที่ปัจจัยสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานระดับวิทยา ในด้านปัจจัยแรงจูงใจ แบ่งเป็นปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค่าจูง โดยปัจจัยจูงใจและปัจจัยค่าจูงมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานระดับวิทยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมชาติ จิตราวุธ¹⁵ ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานระดับวิทยาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยในจังหวัดตรัง พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานระดับวิทยา ได้แก่ ปัจจัยจูงใจประกอบด้วย

ปัจจัยค่าจูง ($p\text{-value} <0.001$) และปัจจัยจูงใจ ($p\text{-value} <0.001$)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่ควรนำผลการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาสนับสนุนนโยบายและแผนงานพัฒนาศักยภาพบุคลากรทีม SRRT ระดับตำบล โดยเพิ่มแผนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การส่งเสริมทัศนคติและแรงจูงใจของทีม เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีในงาน ส่งเสริมการสร้างแรงจูงใจโดยการกำหนดและจัดหาทรัพยากร การพัฒนาศักยภาพ และการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการปฏิบัติงานของทีม SRRT เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

- 1) ผู้บริหารควรเพิ่มเติมแผนงานโครงการพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรทีม SRRT เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะด้านการจัดตั้งทีมในระดับอำเภอควรมีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งทีมให้ครอบคลุมไปถึงโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพื่อลดภาระงานด้านเอกสารและสนับสนุนวิชาการแก่สมาชิกทีมที่ได้รับแต่งตั้ง เช่น การฝึกอบรมการจัดประชุมวิชาการ และส่งเสริมให้สมาชิกทีม SRRT เขียนรายงานการสอบสวนโรคเป็นงานวิชาการได้อย่างมีคุณภาพสามารถนำเสนอผลงานการสอบสวนโรคได้

- 2) ผู้บริหารควรเพิ่มเติมแผนงานโครงการที่ส่งเสริมทัศนคติให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานของทีม SRRT ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เช่น การสำรวจความพึงพอใจของสมาชิกทีมเพื่อพิจารณาสนับสนุนด้านพัฒนาความเป็นอยู่ของบุคลากรองค์กรให้เพียงพอตามความเหมาะสม สำรวจความเครียด

ของสมาชิกทีมอย่างต่อเนื่องและจัดการความเครียดที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงาน

3) ผู้บริหารสนับสนุนการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้กับสมาชิกทีม SRRT ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เช่น การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการเพื่อให้สมาชิกทีมสามารถนำนโยบายนำไปปรับเป็นแผนปฏิบัติการใช้จริงในการปฏิบัติงาน การวิเคราะห์ภาระงานของสมาชิกทีมแต่ละหน่วยงาน เพื่อพิจารณาจัดอัตรากำลังอย่างเพียงพอสอดคล้องกับปริมาณงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาแบบผสมผสานร่วมกันระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการศึกษาการปฏิบัติงานของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร เพื่อเป็นการเสริมให้สมบูรณ์หรือเติมให้เต็มมากขึ้น และเพิ่มปัจจัยนอกเหนือจากปัจจัยทัศนคติและแรงจูงใจ เช่น ความผูกพันต่อองค์กร แรงสนับสนุนทางสังคม เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาหลายส่วน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ทรงวุฒิและอาจารย์ประจำหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารงานสาธารณสุข มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ที่กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องทำให้การศึกษานี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบคุณ สมาชิกทีม SRRT ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร ที่ให้ความอนุเคราะห์ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม และขอขอบคุณสำนักงานสาธารณสุขอำเภอวาริชภูมิ จังหวัด

สกลนคร ได้ให้ข้อเสนอแนะอื่นในการทำวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

1. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. มาตรฐานและแนวทางปฏิบัติงานทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ. กรุงเทพฯ: ท่างหุ้นส่วนจำกัด แคนนา กราฟฟิค; 2563.
2. ปวีณา แก้วเขียว. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วของบุคลากรสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดเพชรบูรณ์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช; 2555.
3. อติศักดิ์ พรหมกุล. ศักยภาพในการเฝ้าระวังและควบคุมโรคไข้เลือดออกของทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ระดับตำบล เครือข่ายโรงพยาบาลนครปฐม จังหวัดนครปฐม. วารสารคณะพลศึกษา. 2555; 15(2):232-241.
4. กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร. รายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปี 2563. สกลนคร: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร; 2563.
5. Hackman, J. R., & Oldham, G.R. Work redesign. Masachuserrs: Addison Wesley; 1980.
6. Herzberg & Frederick, et al. The Motivation to Work. New York: John Wiley; 1966.

7. Daniel W.W. Biostatistics: Basic Concepts and Methodology for the Health Sciences .9th ed. New York: John Wiley & Sons; 2010.
8. วีระพงษ์ เรียบพร, พรนภา ศุกรเวทย์ศิริ. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลการประเมินมาตรฐานทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ระดับอำเภอ จังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2556; 6(2): 54-61.
9. Likert, R. A technique for the measurement of attitudes. Archives of Psychology. 1932; 140, 5-55.
10. Bloom, B.S. Taxonomy of Education objectives : The Classification of Education Goals Handbook I, Cognitive Domain. 20th ed. New York : David McKay Company, Inc. 1975.
11. บุญประจักษ์ จันทรวิน, ช่อทิพย์บรมธนรัตน์. ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตาม มาตรฐานการเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดนครราชสีมา. วารสารสุขภาพกับการจัดการสุขภาพ. 2559; 3(3):45-55.
12. ปิติสุข พันสอน. การตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขของทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอช 1 เอ็น 1. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2555.
13. กนกวรรณ เขียวศิริถาวร, สุธี อยู่สถาพร, ฉัตรสมน พงษ์ภูโย, นิตศน์ศิริโชติรัตน์. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว ในกรุงเทพมหานคร. วารสารกฎหมายสุขภาพและสาธารณสุข. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล; 2561; 4(2):195-207.
14. นันทิยา เมฆวรรณ,สมเดช พินิจสุนทร. ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานระบาดวิทยาของ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดอุดรธานี. วารสารการพัฒนาสุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2556; 1(3):92-104.
15. สมชาติ จิตรารุช. ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานระบาดวิทยาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ประจำสถานีอนามัยในจังหวัดตรัง. วารสารมหาวิทยาลัยทักษิณ. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ; 2555; 15(3):207-216.